

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึงสภาพทั่วไปของชาวไร่อ้อย การหาแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาใช้ในการเพาะปลูก ภาวะหนี้สินของชาวไร่อ้อย ตลอดจนหลักเกณฑ์ในการพิจารณา สินเชื่อเกษตรกรของสถาบันการเงินต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ที่สนใจในอาชีพการทำไร่อ้อยทราบได้ว่าการลงทุนทำไร่อ้อยต้องใช้เงินทุนมากน้อยแค่ไหน แหล่งเงินทุนที่จะหาได้ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้สนใจทำการวิเคราะห์และตัดสินใจได้ถูกต้องที่สุด การวิจัย ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอบถามและสัมภาษณ์จากเกษตรกรชาวไร่อ้อย เจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. อ้อยเป็นพืชไร่ที่ให้ผลผลิตภายใน 1 ปี มีโรงงานน้ำตาลเป็นตลาดรับซื้อเพียงแห่งเดียว การรับซื้ออ้อยมี 2 วิธี คือ การซื้ออ้อยโดยคิดราคาตามน้ำหนัก และการซื้ออ้อยโดยคิดราคาตามคุณภาพ โรงงานต่าง ๆ นิยมการซื้ออ้อยตามน้ำหนักซึ่งมีผลเสียมาก เพราะชาวไร่อ้อยจะขยายพื้นที่เพาะปลูกออกไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ได้อ้อยปริมาณมาก โดยไม่คำนึงถึงการปรับปรุงคุณภาพอ้อยให้สูงขึ้น ส่วนการซื้ออ้อยตามคุณภาพเป็นการซื้อขายที่กำหนดราคาตามความหวานของอ้อย การซื้ออ้อยวิธีนี้ก่อให้เกิดผลดีทั้งฝ่ายชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล กล่าวคือ อ้อยที่มีความหวานสูง ชาวไร่อ้อยจะได้ราคาดี และโรงงานน้ำตาลจะได้น้ำตาลมาก ถ้าความหวานของอ้อยต่ำ ราคาที่ชาวไร่อ้อยได้รับก็ต่ำด้วย และทำให้ชาวไร่อ้อยหันมาปรับปรุงการปลูกอ้อยให้ได้คุณภาพสูง

2. สมาชิกในครัวเรือนของชาวไร่อ้อยเฉลี่ยครัวเรือนละ 7 คน อยู่ในวัยทำงาน 4 คน ที่เหลือเป็นเด็กและคนชรา ชาวไร่อ้อยส่วนใหญ่มีเนื้อที่เพาะปลูกอ้อยต่ำกว่า 35 ไร่ ประมาณร้อยละ 33.4 ของชาวไร่อ้อยประกอบอาชีพการทำไร่อ้อยไม่เกิน 3 ปี การถือครองที่ดินร้อยละ 25.7 ยังไม่มีหลักฐานเป็นใบสำคัญที่ทางราชการออกให้ แสดง

ว่าได้มีการบุกเบิกเนื้อที่ใหม่ ๆ เพื่อทำไร่่อยกันมาก

3. รายได้เฉลี่ยจากการปลูกอ้อยไร่ละ 1,905 บาท และรายจ่ายเฉลี่ยไร่ละ 1,424.19 บาท กำไรประมาณไร่ละ 480.80 บาท หรือตันละ 72.03 บาท แต่กำไรในที่ยังไม่ได้หักค่าบำรุงสมาคมและค่าหัวตัน ซึ่งชาวไร่ในจังหวัดต่าง ๆ จะต้องถูกหักในอัตราที่แตกต่างกันไป

4. ชาวไร่ที่ประกอบอาชีพการทำไร่่อยร้อยละ 10 ไร่ทุนของตัวเองทั้งหมด ร้อยละ 74.6 ไร่ทุนของตัวเองบางส่วนกู้บางส่วน ร้อยละ 15.4 กู้เงินทั้งหมด ชาวไร้นำเงินกู้ไปใช้ในการทำไร่่อยร้อยละ 75.5 ส่วนที่เหลือนำไปลงทุนในสินทรัพย์ประจำและใช้ในการครองชีพ เงินกู้ส่วนที่นำไปปลูกอ้อยนั้นได้นำไปจ่ายเป็นค่าจ้างแรงงาน ร้อยละ 33.3

5. แหล่งเงินกู้ประกอบด้วยเงินกู้จากเอกชนและสถาบันการเงิน ระยะเวลาของเงินกู้ไม่เกิน 1 ปี ชาวไร่เสียอัตราคอกเบี้ยโดยเฉลี่ยร้อยละ 21.6 ต่อปี อัตราคอกเบี้ยเงินกู้ของเอกชนจะสูงกว่าสถาบันการเงิน และในระหว่างสถาบันการเงินด้วยกัน ธนาคารพาณิชย์คืออัตราคอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวประมาณร้อยละ 12 - 15 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 12 ต่อปีของสถาบันการเงินอื่น ๆ ชาวไร่ร้อยละ 85 สามารถชำระหนี้ได้หมดภายใน 1 ปี ส่วนที่เหลือสามารถชำระหนี้ได้หมดภายใน 2 ปี กรณีที่กู้เงินจากสถาบันการเงิน ชาวไร่มักเข้ากลุ่มกันค้ำประกันการกู้จากเอกชนส่วนใหญ่อาศัยความไว้นใจและความคุ้นเคยมากกว่าหลักประกัน

6. ชาวไร่อ้อยที่ใช้เงินกู้นั้น ร้อยละ 52.5 กู้จากแหล่งเงินกู้เอกชน ร้อยละ 47.5 กู้จากสถาบันการเงิน สถาบันการเงินที่ชาวไร่กู้เงินมากที่สุดคือ สหกรณ์การเกษตร รองลงมาได้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ (ช.ก.ส.) ธนาคารพาณิชย์และกลุ่มเกษตรกรตามลำดับ การที่ชาวไร่กู้เงินจากเอกชนมากกว่าสถาบันการเงิน เนื่องจากสถาบันการเงินมีระเบียบข้อบังคับยุ่งยาก การอนุมัติเงินกู้ล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ ชาวไร่จึงหันมากู้เงินจากเอกชนซึ่งมีความสะดวกมากกว่า

7. ระบบสินเชื่อชาวไร่อ้อยมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากพืชชนิดอื่น คือ มีบุคคล

ซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางเรียกว่า "หัวหน้าโควต้า" หัวหน้าโควต้ากู้เงินจากโรงงาน น้ำตาลและนำมาให้ชาวไร่กู้เพื่อใช้จ่ายในการเพาะปลูกอีกต่อหนึ่ง เรียกว่า "เงินเกี่ยว" หรือ "เงินบำรุงไร่" เมื่อถึงฤดูตัดอ้อย หัวหน้าโควต้าจะรวบรวมอ้อยของชาวไร่ส่งโรงงานน้ำตาล โดยชาวไร่ต้องจ่ายเงินซึ่งเรียกว่า "ค่าหัวคิว" หรือ "ค่าหัวตัน" เป็นค่าตอบแทนให้แก่หัวหน้าโควต้า กล่าวได้ว่าแหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อย นอกจากจะกู้ได้จากเจ้าหนี้ยีเอกชนและสถาบันการเงินต่าง ๆ แล้ว ประมาณร้อยละ 35 ของชาวไร่อ้อยกู้เงินจากหัวหน้าโควต้า ซึ่งเป็นแหล่งสินเชื่อที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาต่าง ๆ ที่ชาวไร่อ้อยประสบอยู่นั้น ผู้เขียนมีความคิดเห็นและขอเสนอแนะบางประการที่อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับทางราชการตลอดจนสถาบันการเงิน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการทำไร่อ้อย ในการร่วมกันแก้ไขเพื่อให้ชาวไร่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้

ค่านสินเชื่อ

1. การให้สินเชื่อเกษตรกรของสถาบันการเงินต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึง ชาวไร่บางกลุ่มให้สัมภาษณ์ว่าไม่เคยรู้เรื่องการกู้เงินจากสถาบันการเงินและไม่มีผู้ใดมาแนะนำรายละเอียด ในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าสถาบันการเงินควรเพิ่มอัตราค่าส่งเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการกู้เงินจากสถาบันการเงิน พร้อมทั้งชี้แจงให้ชาวไร่เข้าใจเสียใหม่ว่า ผู้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ก็สามารถกู้เงินได้โดยการค้ำประกันร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือกรณีที่ชาวไร่ชำระหนี้ไม่ทันตามกำหนดเวลา สถาบันการเงินมิได้ยึดหลักประกันทันที แต่จะผ่อนผันการชำระหนี้ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจถึงวิธีการกู้เงินอย่างถูกต้อง และหันมากู้เงินจากแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำแทนการกู้เงินจากเอกชนซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง

2. การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่า

ชาวไร่ร้อยละไม่สามารถกู้เงินได้เพียงพอกับความต้องการที่จะนำมาใช้ในการลงทุน ตลอดจนจนขบวนการของการดำเนินงานยุ่งยากสับสนและล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินมีกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ มากมาย ทางแก้ในเรื่องนี้ สถาบันการเงินควรอนุมัติเงินกู้เพิ่มขึ้น และลดหย่อนกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ลงบ้าง รวมทั้งปรับปรุงขั้นตอนในการดำเนินงานให้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเกษตรกรชาวไร่ร้อยละซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาสามารถเข้ารับบริการนี้ได้โดยไม่ต้องผูกพันกับหัวหน้าโคกดำ

3. จากการสัมภาษณ์ชาวไร่ร้อยละเกี่ยวกับการหาแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการทำไร่ ชาวไร่ร้อยละส่วนใหญ่กู้เงินจากหัวหน้าโคกดำมากกว่าสถาบันการเงิน ถึงแม้ว่าต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะหัวหน้าโคกดำจะอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ แก่ชาวไร่ นับตั้งแต่การให้สินเชื่อไปใช้ในการเพาะปลูกจนกระทั่งจัดหาแรงงานและรถยนต์บรรทุกอ้อยไว้บริการแก่ชาวไร่ในฤดูเก็บเกี่ยว แต่การกู้เงินจากสถาบันการเงินนอกจากเงินกู้ที่ได้รับจะไม่เพียงพอกับความต้องการแล้ว ชาวไร่ต้องหางานทำค้ออ้อยและรถยนต์บรรทุกอ้อยเอง ซึ่งชาวไร่ก็มิฐานะยากจนไม่มีทุนเพียงพอที่จะจัดหาสิ่งเหล่านี้ได้ ในเรื่องนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า สถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารพาณิชย์ และธนาคารเพื่อการเกษตรฯ ซึ่งตั้งอยู่ในแหล่งที่มีการเพาะปลูกอ้อยหนาแน่น ควรทำหน้าที่เป็นหัวหน้าโคกดำรวบรวมอ้อยของชาวไร่ส่งโรงงานน้ำตาลควบคู่ไปกับการให้สินเชื่อ ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น เช่นอัตราการชำระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง เนื่องจากสามารถหักเงินค่าขายอ้อยที่ได้รับจากโรงงานน้ำตาลมาชำระหนี้ที่ชาวไร่ค้างอยู่แล้วจึงคืนเงินส่วนที่เหลือให้ชาวไร่ และสถาบันการเงินอาจเพิ่มยอดเงินฝากโดยการชักชวนให้ชาวไร้นำเงินที่เหลือซึ่งยังไม่จำเป็นต้องใช้ฝากไว้ก่อน ซึ่งเงินฝากเหล่านี้จะหมุนเวียนให้ชาวไร่กู้ต่อไป ปัจจุบันธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขากาญจนบุรีได้ให้สินเชื่อควบคู่ไปกับการเป็นหัวหน้าโคกดำ

4. การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ มีข้อสังเกตว่าเงินกู้อาจจะตกอยู่แต่เฉพาะชาวไร่ที่มีฐานะดีและมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเท่านั้น ชาวไร่ที่ยากจนจะไม่มีโอกาสกู้เงิน

จากธนาคารพาณิชย์เลยเพราะไม่มีหลักประกัน สำหรับการกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่นที่มีคอกเบี้ยต่ำอาจทำได้โดยการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งสหกรณ์ เพราะเป็นการค้าประกันกันเองโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ แต่ปัจจุบันการตั้งสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรยังไม่แพร่หลายนัก การแก้ไขเรื่องนี้ ธนาคารพาณิชย์ควรลดหย่อนความสำคัญในด้านการหาหลักทรัพย์ค้ำประกันและผ่อนผันให้มีการค้าประกันโดยบุคคลแทน เพื่อให้เกษตรกรที่มีฐานะยากจนสามารถเข้ารับบริการเงินกู้จากธนาคารได้ นอกจากนี้รัฐบาลควรส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดตั้งสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรให้มากขึ้น เพราะการกระจายสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรโดยผ่านสถาบันดังกล่าว เป็นวิธีเดียวที่กระจายสินเชื่อไปถึงมือชาวไร่ อ้อยอย่างทั่วถึงมากกว่าวิธีอื่น

คำถามทำไร้อ้อย

1. อ้อยที่ชาวไร่ปลูกในปัจจุบันให้ผลผลิตในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากชาวไร่ขาดความเอาใจใส่บำรุงรักษาและปลูกอ้อยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากขาดการสนับสนุนในเรื่องกำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณ รวมทั้งขาดความเอาใจใส่จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเกษตรอ้อย ทางแก้ไขในเรื่องนี้คือ การเร่งรัดโครงการทดลองผสมพันธุ์อ้อยที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงและสามารถต้านทานโรคได้ขึ้นมาเผยแพร่ให้ชาวไร่ปลูกแทนอ้อยที่ชาวไร่ปลูกอยู่ โดยรัฐบาลต้องให้การสนับสนุนในเรื่องอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณที่เพียงพอผ่านกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย นอกจากนี้สถาบันที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือสมาคมชาวไร่อ้อยและสมาคมโรงงานน้ำตาลก็ต้องดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน โดยนำเงินค่าบำรุงสมาคมส่วนหนึ่งที่เก็บได้มาตั้งเป็นกองทุนสำหรับการวิจัยค้นคว้าปรับปรุงพันธุ์อ้อยให้มีผลผลิตและความหวานสูง

2. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ทำงานในไร้อ้อย ในฤดูโรงงานเปิดหีบ ชาวไร่ต่างเร่งรีบตัดอ้อยส่งให้โรงงานเพื่อที่จะนำเงินมาใช้จ่ายและชำระหนี้สินที่ตนมีอยู่ ประกอบกับระยะเวลาการทำงานของโรงงานน้ำตาลมีช่วงจำกัดค่อนข้างสั้น ชาวไร่

จึงระดมกำลังตัดอ้อยในช่วงระยะเวลาที่จำกัดนี้ ซึ่งต้องใช้คนงานจำนวนมากในการตัด และขนส่งอ้อย แรงงานที่ทำงานในไร่อ้อยส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อสิ้นฤดูเก็บเกี่ยวในภูมิภาคนั้น ครั้นเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวใหม่ แรงงานเหล่านี้ก็กลับคืนสู่ภูมิภาคของตนเพื่อเก็บเกี่ยวพืชผลที่ปลูกไว้ ซึ่งระยะเวลาการตัดอ้อยคาบเกี่ยวกับการเกี่ยวข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นจึงมีปัญหาคารขาดแคลนแรงงานเกิดขึ้นเสมอ การแก้ไขปัญหานี้ขอ เสนอให้กรมแรงงานช่วยเหลือในการเคลื่อนย้ายแรงงานส่วนเกินและแรงงานที่ว่างงานหลังเก็บเกี่ยวในภูมิภาคอื่นมาสู่แหล่งเพาะปลูกอ้อยซึ่งต้องการแรงงานมาก โดยการจัดตั้งสำนักงานแนะนำและจัดหางานขึ้นในแหล่งที่มีแรงงานมาก พร้อมทั้งขยายระยะเวลาการทำงานของโรงงานให้ยาวขึ้นกว่าเดิม

3. การที่ชาวไร่เร่งตัดอ้อยส่งโรงงานในฤดูโรงงานเปิดหีบ ทำให้ปริมาณอ้อยที่ส่งเข้าโรงงานมีมากเกินไปกว่ากำลังหีบของเครื่องจักร จะหีบได้หมด ประกอบกับการขนส่งอ้อยมีความล่าช้าและไม่สะดวกเนื่องจากเส้นทางคมนาคมยังไม่ดีพอ จึงมีอ้อยที่ค้างไร่จำนวนมากรอการขนส่ง ส่วนอ้อยที่ขนส่งมาถึงโรงงานแล้ว รถบรรทุกก็ต้องจอดรอการขนถ่ายอ้อยเป็นเวลานาน ก่อให้เกิดความสูญเสียในค่าน้ำหนักและความหวาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยโดยตรง ปัญหานี้แก้ไขได้โดยที่โรงงานน้ำตาลและชาวไร่ต้องร่วมมือกันวางแผนการผลิต ระยะเวลาการตัด และปริมาณอ้อยที่ส่งเข้าโรงงานในปริมาณที่เหมาะสม ป้องกันการตัดอ้อยส่งโรงงานมากเกินไปกว่ากำลังหีบของเครื่องจักร และโรงงานควรกำหนดเป้าหมายการซื้ออ้อยในปริมาณที่แน่ชัด ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้ชาวไร่ขยายเนื้อที่เพาะปลูกอ้อยโดยไม่มีขอบเขต นอกจากนี้รัฐบาลควรปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในเขตที่มีการเพาะปลูกอ้อยหนาแน่น เพื่อให้สามารถขนส่งได้รวดเร็ว ลดการสูญเสียเนื่องจากอ้อยเสื่อมคุณภาพ

4. ปัญหาเรื่องราคาซื้อขายอ้อยไม่แน่นอน โดยปกติโรงงานน้ำตาลและชาวไร่ จะทำการเจรจาตกลงราคาซื้อขายอ้อยก่อนฤดูการเปิดหีบของแต่ละปี อย่างไรก็ตามชาวไร่มักตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบโรงงานเสมอ เนื่องจากชาวไร่ต้องนำอ้อยมาขายให้กับโรงงานซึ่งเป็นตลาดรับซื้อเพียงแห่งเดียว โดยที่ชาวไร่ไม่สามารถขายให้กับพ่อค้ารายอื่น

นอกเหนือจากโรงงานน้ำตาลได้ และลักษณะธรรมชาติของอ้อยก็เก็บไว้ได้ไม่นาน หากปล่อยทิ้งไว้จะแห้งน้ำหนักลด และอาจกลายเป็นเชื้อเพลิงทำให้เกิดไฟไหม้ได้ ซึ่งก็คือการสูญเสียเงินทุนของชาวไร่อ้อย ดังนั้นชาวไร่จึงตกอยู่ในสภาพจำยอม แม้ว่าจะขายได้ราคาต่ำลงบ้างแต่ก็ยังขาดทุนน้อยกว่าที่จะปล่อยให้อ้อยแห้งไปเฉยๆ นอกจากนี้โรงงานมักหาทางตัดราคาอ้อย โดยอาจวาออ้อยอ่อน อ้อยแห้ง หรืออ้อยมีสิ่งสกปรกเจือปน โดยมีได้มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการตัดราคา การแก้ไขเรื่องนี้รัฐบาลควรเป็นตัวกลางสรุปข้อตกลงระหว่างชาวไร่และโรงงานน้ำตาลโดยควบคุมให้ทั้ง 2 ฝ่ายนำต้นทุนที่แท้จริงมาเปิดเผย เพื่อกำหนดราคาซื้อขายให้ยุติธรรมตามสถานการณ์ในขณะนั้น และโรงงานควรมีมาตรฐานที่แน่นอนว่าจะยอมให้มีวัตถุอื่นปะปนอยู่กับอ้อยมากน้อยเท่าใดจึงจะได้ราคาตามกำหนด การตัดราคาต้องให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรอบรู้ซึ่งได้รับความเชื่อถือจากโรงงานน้ำตาลและชาวไร่อ้อยเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

5. ปัญหาทางด้านการกำหนดราคารับซื้ออ้อย ซึ่งนิยมกำหนดราคาตามน้ำหนัก เป็นเมตริกตันแทนการซื้อขายตามคุณภาพความหวานของอ้อยที่เรียกว่า C.C.S. ทั้งนี้มีสาเหตุจากความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างชาวไร่และโรงงานในการชี้ขาดตรวจวัดความหวานของน้ำอ้อย ดังนั้น การที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการซื้อขายอ้อยตามน้ำหนักเป็นการซื้อขายตามความหวาน ข้อสำคัญอยู่ที่ความเชื่อถือในการชี้ขาดคุณภาพความหวานของอ้อย ซึ่งจำเป็นจะต้องจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโรงงานน้ำตาลและตัวแทนชาวไร่อ้อยให้มีความรู้ในเรื่องนี้ และควรตั้งสำนักงานทดสอบคุณภาพขึ้นในแหล่งที่ใกล้โรงงาน มีคณะกรรมการประกอบด้วยฝ่ายโรงงาน ฝ่ายชาวไร่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย เจ้าหน้าที่ชี้ขาดคุณภาพอ้อยในกรณีที่มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น

6. ปัญหาเรื่องชาวไร่ที่ขายอ้อยในนามของหัวหน้าโควต้าไม่มีความรู้เห็นในการชั่งน้ำหนัก เนื่องจากโรงงานน้ำตาลจะออกใบแจ้งน้ำหนักให้แก่หัวหน้าโควต้าที่จัดการนำอ้อยส่งโรงงาน หลังจากนั้นหัวหน้าโควต้าจึงนำใบแจ้งน้ำหนักไปแสดงแก่ชาวไร่ อีกต่อหนึ่ง ชาวไร่สงสัยว่าจะจะถูกโกงน้ำหนัก ทางแก้ไขในเรื่องนี้ควรจัดให้มีตัวแทนชาวไร่อ้อยเข้ามามีความรู้เห็นในการชั่งน้ำหนักด้วย

7. ปัญหาเกี่ยวกับการได้รับเงินค่าขายอ้อยซ่า เพราะโรงงานน้ำตาลจ่ายเงินให้ชาวไร่เป็นเช็คล่วงหน้าครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินนั้น ชาวไร่ต้องนำเช็คไปขายและเสียดอกเบี้ยอีกต่อหนึ่ง บางครั้งชาวไร่ต้องกู้ยืมจากแหล่งอื่นมาใช้ก่อน ปัญหาข้อเสนอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาหามาตรการช่วยเหลือโดยขอร้องให้ธนาคารพาณิชย์และช.ก.ส.รับซื้อเช็คล่วงหน้าที่โรงงานน้ำตาลจ่ายให้กับชาวไร่ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

8. ปัญหาการขาดแคลนน้ำและปุ๋ย การปลูกอ้อยต้องอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติ มีโคฝนตกชุก อ้อยจะเจริญเติบโตให้ผลผลิตต่อไร่สูง มีโคฝนแล้งผลผลิตต่อไร่ก็ต่ำ ปัญหาที่รัฐบาลควรแก้ไขโดยการจัดให้มีระบบชลประทาน ตลอดจนจำหน่ายปุ๋ยในปริมาณที่เพียงพอและราคาเหมาะสมผ่านสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเพิ่มผลผลิตอ้อยให้สูงขึ้น

9. ประการสุดท้ายเกี่ยวกับปัญหาที่ชาวไร่ขาดแคลนเงินทุนที่จะใช้ในการเพาะปลูก ต้องผูกพันกับหัวหน้าโคเวต้านับตั้งแต่การกู้เงินมาใช้จ่ายจนกระทั่งขายผลผลิต ผู้เขียนมีความเห็นว่ารัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวไร่อ้อยรวมกลุ่มกันขึ้น โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการรวมกลุ่มดังนี้

ก. ลดค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนบางรายการ เช่น การรวบรวมอ้อยส่งโรงงานได้เองโดยไม่ต้องเสียเงินค่าหัวตันให้แก่หัวหน้าโคเวต้า

ข. สามารถติดต่อกู้เงินจากแหล่งเงินทุนโดยตรงและเสียอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ค. ทำให้มีอำนาจต่อรองกับโรงงานน้ำตาลได้ดีกว่าและสามารถวางแผนการปลูก การกำหนดปริมาณและระยะเวลาการตัดอ้อยที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับกำลังผลิตของโรงงานได้ง่ายขึ้น

ขอเสนอแนะดังกล่าวเป็นข้อคิดเห็นอย่างกว้าง ๆ ที่ผู้เขียนมองเห็นและแสดงความคิดออกมา ซึ่งทางราชการและสถาบันการเงินต่าง ๆ อาจจะนำข้อเสนอแนะนี้ไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ชาวไร่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น